[2020] 4 ਐਸ ਸੀ ਆਰ

ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਨਾਥ ਸਿੰਘ

ਬਨਾਮ

ਅਨਿਰੁਦ੍ਧ ਸਿੰਘ (ਡੀ) ਟੀ. ਆਰ. ਐੱਲਆਰਐੱਸ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2010 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3961)

06, ਮਈ 2020

[ਏ ਐਮ ਖਾਨਵਿਲਕਰ ਅਤੇ ਅਜੈ ਰਸਤੋਗੀ, ਜੇ ਜੇ]

ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1908-ਜਾਂ 23, ਨਿਯਮ 3 ਏ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਲਈ ਅਜਨਬੀ, ਨੇ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ 15.09.1994 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝੌਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ, ਅਯੋਗ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਧਾਰਿਤਃ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਮਝੌਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਮਿਤੀ 06.01.1984 ਨੂੰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਹੱਕ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਤੋਂ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ-ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸਮਝੌਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਉਸ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇਗਾ-ਹੁਣ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ, ਉਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਉੱਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ 15.09.1994 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ-ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬਾਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। 23 ਸੀ ਪੀ ਸੀ – ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜੇ ਸਨ

ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ

ਅਨਿਰੁਦ੍ਧ ਸਿੰਘ (ਡੀ) ਟੀ. ਆਰ. ਐੱਲਆਰਐੱਸ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ - ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

ਆਯੋਜਿਤ 1. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵੰਡ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ 1978 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 495/86 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ. ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 6 ਜਨਵਰੀ, 1984 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਕੀਤਾ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ, ਹੱਕ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਦਾ ਮੁੱਦਾ, ਜੋ ਕਿ 6 ਜਨਵਰੀ, 1984 ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ, ਅਜੇ ਵੀ ਅਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਉਸ ਧਿਰ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਲੰਬਿਤ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ 6 ਜਨਵਰੀ, 1984 ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। 495/86 ਮਿਤੀ 15 ਸਤੰਬਰ, 1994. [ਪੈਰਾ 20][661- ਜੀ-ਐੱਚ; 662-ਏ-ਸੀ]

2. ਦਰਅਸਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ 6 ਜਨਵਰੀ, 1984 ਦੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਹੱਕ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਧਿਰ ਤੋਂ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸਮਝੌਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹੁਣ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ, ਉਹ ਉਸ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਉੱਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਿਤੀ 6 ਜਨਵਰੀ, 1984 ਦੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ' ਤੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ 15 ਸਤੰਬਰ, 1994 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ। [ਪੈਰਾ 21][662- ਸੀ-ਐੱਫ]

3. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਮਝੌਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਪਚਾਰਾਂ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਪੂਰਵ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਘੱਟ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਉੱਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੇਵੇਗਾ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਠੋਸ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਦਿਆਂ ਕਿ ਉਹ ਵੰਡ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਆਦੇਸ਼ 23 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 23 ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬਾਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 22][662-ਐੱਫ ਐੱਚ; 663- ਏ-ਬੀ]

ਪੁਸ਼ਪਾ ਦੇਵੀ ਭਗਤ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦੁਆਰਾ ਐੱਲ. ਆਰ. ਸਾਧਨਾ ਰਾਏ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਬਨਾਮ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (2005) 5 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 566: [2006] 3 ਸਪੱਲ। ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 370; ਰਾਜਨਾ ਬਨਾਮ ਐਸ.ਆਰ. ਵੈਂਕਟਾਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (2014) 15 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 471: [2014] 14 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 535-'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ
[2006] 3 ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 370 ਪੈਰਾ 14 ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
[2014] 14 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 535 ਪੈਰਾ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2010 ਦਾ 3961.

ਪਟਨਾ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਸੀਏਚਰ ਦੇ 20.04.2009 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2003 ਦਾ 153.

ਐੱਸ. ਕੇ. ਭੱਟਾਚਾਰੀਆ, ਬੀ. ਪੀ. ਯਾਦਵ, ਕੁਮਾਰ ਨੀਰਜ, ਐੱਲ. ਕੇ. ਪਾਓਨਮ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੀਮਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਨੀਰਜ ਬੌਬੀ ਪਾਓਨਮ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਟੋਮਥਿੰਗਨਬੀ ਕੋਇਜਾਮ, ਵਕੀਲ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ

ਅਨਿਰੁਦ੍ਧ ਸਿੰਘ (ਡੀ) ਟੀ. ਆਰ. ਐੱਲਆਰਐੱਸ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਐੱਮ. ਯੋਗੇਸ਼ ਕੰਨਾ, ਐੱਡ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਅਜੈ ਰਸਟੋਗੀ, ਜੇ.

1. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਉੱਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਅਜਨਬੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

2. ਮੁੱਢਲੇ ਤੱਥ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਨੇ ਚੌਥੇ ਉਪ-ਜੱਜ, ਛਾਪਰਾ ਅੱਗੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ 15 ਸਤੰਬਰ, 1994 ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 495/86 ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ, ਅਯੋਗ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੁਕਮ ਦੀ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ-ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ.

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ 1 ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲਖਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਜਲਿਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕੁੰਜਨ ਸਿੰਘ ਛੱਡ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਮਰ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੂਜੇ ਭਰਾ ਜਲਿਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਰਾਮ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦੋ ਧੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆ ਅਤੇ ਸੋਨੀਆ ਨੂੰ ਛੱਡ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਤੀਜੇ ਪੁੱਤਰ ਕੁੰਜਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੇ 10 ਜੁਲਾਈ, 1978 ਨੂੰ ਇੱਕ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਪਤੀਆ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆਈ ਸੀ।

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਹੋਰ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਵਰਗੀ ਕੁੰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਧੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਤਿਆਨਾਰਾਇਣ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸਾਲੇਹਰੀ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਮੁਨਸਿਫ, ਛਾਪਰਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 13/78 ਵੰਡ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀਆ, ਦੁਲਾਰੀ ਦੇਵੀ, ਰਾਮ ਨਾਥ ਅਤੇ ਸੋਨੀਆ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਰਾਮ ਨਾਥ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਸੰਪਤੀਆ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੜਿਆ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਲੇਹਰੀ ਕੁੰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਧੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ।

5. ਸਾਲੇਹਰੀ ਨੇ ਟੀ ਏ ਨੰਬਰ 19/84 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 7 ਅਪ੍ਰੈਲ 1986 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੰਪਤੀਆ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕੁੱਲ 3 ਵਿੱਘੇ 6 ਕਥਾ 3 ਧੁਰ 25,000/- ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚੇ ਸਨ।

ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਮਿਤੀ 6 ਜਨਵਰੀ, 1984 ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਜੁਲਾਈ, 1995 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਸੰਪਤੀਆ ਅਤੇ ਸਾਲੇਹਰੀ ਦਰਮਿਆਨ ਦਰਜ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਸਮਝੌਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਤੱਥ ਨੂੰ ਲੁਕਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਕਤ ਸਮਝੌਤਾ ਰੱਦ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੋ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

7. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ-ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੜਿਆ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ 23 ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਏ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਸੀਪੀਸੀ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਪ-ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸਮਝੌਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੀ ਰਾਹਤ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ-ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੁੰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ ਬਲਕਿ ਉਸ ਦੀ ਇੱਕ ਧੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਸਾਲੇਹਰੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਵਾਰਸ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸੰਪਤੀਆ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਲੇਹਰੀ ਨੇ ਇੱਕ ਵੰਡ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰ. 13/79 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹਾਰ ਗਈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 19/84 ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 495/86, ਉਸ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ, ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਮਝੌਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 15 ਸਤੰਬਰ, 1994 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਐਬਸਟਰੈਕਟ ਐਡ ਇਨਫ੍ਰਾ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ-

"ਕਿ ਉਕਤ ਸਮਝੌਤਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ-

(i) ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 (ਸੰਪਤੀਆ ਪੁੱਤਰ ਸਵਰਗੀ ਜਲਿਮ ਸਿੰਘ) ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਾਲੇਹਰੀ ਦੇਵੀ ਕੁੰਜਨ ਮਹਤੋ ਦੀ ਧੀ ਹੈ।

(ii) ਉਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 ਕੁੰਜਨ ਮਹਿਤੋ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 10.7.1987 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਦਾਨ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। 1 ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ, ਖ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 ਨੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਉਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਾ ਤਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ।

(iii) ਕਿ ਇਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 ਕਿ ਮੁਦਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਾਲੇਹਰੀ ਦੇਵੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਕੁੰਜਨ ਮਹਤੋ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਬਚੀ ਹੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਸੀ,

(iv) ਕਿ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 ਸੰਪਤੀਆ ਦੇਵੀ।

(v) ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕਿਹੜੀਆਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਕਿਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ-। ਸੰਪਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਾਲਾ ਅਨੁਲਗ-1 ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੁਦਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ-।। ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1,

(vi) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 ਅਤੇ 2 ਇਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ ਹਨ।

8. ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਸਾਰੇ 9 ਮੁੱਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ-

1. ਕੀ ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਹੈ?

2. ਕੀ ਸੂਟ ਨੂੰ ਫਰੇਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

3. ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਫੀਸ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ?

4. ਕੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਹੈ?

5. ਕੀ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਧਾਰਾ 34 ਐੱਸ. ਆਰ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਹੈ?

6. ਕੀ ਮਾਣਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ 495/95 ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 30 ਮਈ, 1994 ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 15 ਸਤੰਬਰ, 1994 ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ, ਅਯੋਗ ਅਤੇ ਬੇਅਸਰ ਹੈ?

7. ਕੀ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਮਿਲਿਆ ਹੈ?

8. ਕੀ ਮੁਦਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

9. ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਰਾਹਤ ਕਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ?

9. ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਦਾ ਨੰ. 4 ਅਤੇ 5 ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ 31 ਜੁਲਾਈ, 1998 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ' ਤੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਉਚਿਤ ਕਦਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਟਾਈਟਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 80/98 (3/99) ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਕਦਰ ਕਰਨ' ਤੇ, ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 5 ਮਈ, 2003 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 2003 ਦਾ 153 ਜਿਸ ਨੂੰ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2009 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਮੋਸ਼ਨ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

10. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ 23 ਰੂਲ 3 ਏ ਸੀਪੀਸੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਿਰਫ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਅਜਨਬੀ' ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਇਸ ਲਈ, ਉਪਾਅ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਅਜਨਬੀ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਮਝੌਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਉੱਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਸਹਾਰਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮੋਸ਼ਨ ਪੜ੍ਹਾਅ ਉੱਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝੌਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ 6 ਜਨਵਰੀ, 1984 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

11. ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ 30 ਦਸੰਬਰ, 1983 ਨੂੰ ਸਲੇਹਰੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਿਛਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੈਰਿਟ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 6 ਜਨਵਰੀ, 1984 ਨੂੰ ਸੰਪਤੀਆ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸੰਪਤੀਆ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀਆ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਲਾਹੀ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਵਿਕਰੇਤਾ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਮੁਦਈ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਈਮਾਨੀ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

12. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ-ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਮਝੌਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਅਜਨਬੀ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਤਤਕਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ 15 ਸਤੰਬਰ, 1994 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜੋ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ 23 ਨਿਯਮ 3 ਏ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਦਾਲਤੀ ਜੱਜ ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ' ਤੇ ਮੁੱਦੇ ਨੰ. 6 ਅਤੇ 7 ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 15 ਸਤੰਬਰ, 1994 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸਿੱਟਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੁੱਦੇ ਨੰਬਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਵੀ। 7 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

13. ਸਾਡੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਇਰਾਦੇ ਲਈ ਸਹੀ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ 15 ਸਤੰਬਰ, 1994 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 23 ਨਿਯਮ 3 ਅਤੇ ਨਿਯਮ 3ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਸੀ। ਆਰਡਰ 23 ਰੂਲ 3 ਅਤੇ ਰੂਲ 3 ਏ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਕੱਢੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨਃ-

"ਸੂਟ ਦੇ 3. ਸਮਝੌਤਾ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਲਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੰਮਲ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਸਮਝੌਤੇ, ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰੇਗੀ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ, ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾਃ

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਦੁਆਰਾ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਜਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਆ ਗਈ ਹੈ

ਉੱਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ; ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁਲਤਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ, ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਜਿਹੀ ਮੁਲਤਵੀ ਦੇਣ ਨੂੰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੀ।

ਵਿਆਖਿਆ. -ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ, 1872 (1872 ਦਾ 9) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਦ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

3 ਏ. ਬਾਰ ਟੂ ਸੂਟ-ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮਝੌਤੇ' ਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

14. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੁਸ਼ਪਾ ਦੇਵੀ ਭਗਤ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐੱਲ. ਆਰ. ਸਾਧਨਾ ਰਾਏ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਬਨਾਮ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ 1 ਫਰਵਰੀ, 1977 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਰਡਰ 23 ਰੂਲ 3 ਅਤੇ ਰੂਲ 3 ਏ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਰਾਦੇ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ। ਸੰਬੰਧਤ ਪੈਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨਃ -

"17. ਆਰਡਰ 23 ਦੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈਃ

(i) ਸੈਕਸ਼ਨ 96 (3) ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਹਿਮਤੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ii) ਨਿਯਮ 1 ਆਰਡਰ 43 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਐਮ) ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਮਝੌਤਾ (ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ) ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(iii) ਸਮਝੌਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਨਿਯਮ 3-ਏ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰੋਕ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(iv) ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਇੱਕ ਰੋਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੂਲ 3 ਆਰਡਰ 23 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਮਤੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।

ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਧਿਰ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਨੇ ਸਮਝੌਤਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਬਣਾਇਆ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਕਿ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਸਮਝੌਤਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਖੁਦ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲਵੇਗੀ

[1]2005 (5) ਐਸ ਸੀ ਸੀ 566

ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਮੋਹਰ ਨਾਲ ਲਗਾਏ ਗਏ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਹਿਮਤੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ' ਤੇ ਇਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਕੇ 21-8-2001 ਨੂੰ ਸਹਿਮਤੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ. ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ (ਜੋ ਕਿ 27-8-2001 ਨੂੰ ਹੈ) ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ. ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 96 (3) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਬਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਦੂਜੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ)

15. ਆਰ. ਰਾਜੰਨਾ ਬਨਾਮ ਆਰ. ਵੈਂਕਟਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਰਡਰ 23 ਰੂਲ 3 ਅਤੇ ਰੂਲ 3ਏ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀਃ -

"11. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ 23 ਰੂਲ 3 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਾਯੋਜਨ ਜਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਜਿਹਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ 23 ਰੂਲ 3 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇ ਇਹ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ, 1872 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਦ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ, ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇੱਛਾ ਕੀ ਹੈ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜੋ ਕੰਟਰੈਕਟ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ 23 ਰੂਲ 3-ਏ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ।

[2]2014 (15) ਐਸਸੀਸੀ 471

ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਜਿਸ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਆਰਡਰ 23 ਰੂਲ 3-ਏ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਓਐੱਸ ਨੰ. ਸਮਝੌਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ 2005 ਦਾ 5326, ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਆਇਆ ਸੀ, ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਆਰਡਰ 7 ਰੂਲ 11 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਆਰਡਰ 23 ਰੂਲ 3-ਏ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ (ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ) ਨੂੰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਮੁਦਈ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਨੂੰ ਓ. ਐੱਸ. ਨੰਬਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੇ ਉਪਾਅ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। 2005 ਦਾ 5326 ਅਤੇ ਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਦੇ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ)

16. ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ (ਸੋਧ) 1976.1 ਸਤੰਬਰ, 1977 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਆਰਡਰ 23 ਦੇ ਨਿਯਮ 3ਏ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਜਿਸ' ਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਹੈ।

17. ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣਾ ਸਾਰੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਫੋਰਮਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਡਰਲਾਈਂਗ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਦੇ ਵੀ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਆਰਡਰ 23 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਨਿਯਮ 3ਏ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮਝੌਤੇ' ਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਆਰਡਰ 23 ਰੂਲ 3 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸਤਾਨਾ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਆਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ, ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਸਵੈਇੱਛੁਕ ਕਾਰਜ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਅੰਤਮਤਾ ਜੋੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਰਡਰ 23 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਇੱਕ ਅਣਚਾਹੇ ਧਿਰ' ਤੇ ਸਮਝੌਤਾ.

18. ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਰਡਰ 43 ਰੂਲ 1 (ਐੱਮ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਆਰਡਰ 23 ਦੇ ਰੂਲ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ, ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਸੋਧ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਆਦੇਸ਼ 23 ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੋਹਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਆਰਡਰ 43 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਨਿਯਮ 1 ਏ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ -

"1-ਏ. ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਅਪੀਲ ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। (1) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹੀ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਧਿਰ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਸੁਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

(2) ਸਮਝੌਤਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

19. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੋ ਸੋਧ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਾ ਤਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਉਪਾਅ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 23 ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਆਦੇਸ਼ 43 ਦੇ ਨਿਯਮ 1 ਏ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ 23 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 96 (3) ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਲਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਤੱਥ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।

20. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵੰਡ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ 1978 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 495/86 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ. ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ

ਬਕਾਇਆ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਪੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਅਰਥਾਤ, ਸੰਪਤੀਆ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ 6 ਜਨਵਰੀ, 1984 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਪੱਤਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ, ਹੱਕ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਦਾ ਮੁੱਦਾ, ਜੋ ਕਿ 6 ਜਨਵਰੀ, 1984 ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ, ਅਜੇ ਵੀ ਅਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਲੰਬਿਤ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀਆ ਦੇ ਹੱਕ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ 6 ਜਨਵਰੀ, 1984 ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। 495/86 ਮਿਤੀ 15 ਸਤੰਬਰ, 1994.

21. ਦਰਅਸਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ 6 ਜਨਵਰੀ, 1984 ਦੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਹੱਕ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਸੰਪਤੀਆ-ਜੱਜ ਦੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਧਿਰ ਤੋਂ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸਮਝੌਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਸੰਪਤੀਆ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਉੱਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ 6 ਜਨਵਰੀ, 1984 ਨੂੰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ' ਤੇ ਇੱਕ ਧਿਰ (ਸੰਪਤੀਆ) ਦੁਆਰਾ ਵੰਡ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ 15 ਸਤੰਬਰ, 1994 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

22. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਪੂਰਵਵਰਤੀ-ਸੰਪਤੀਆ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝੌਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀਆ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਪਚਾਰਾਂ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਘੱਟ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਉੱਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੇਵੇਗਾ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਠੋਸ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੰਨ ਲਓ, ਉਹ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ

ਅਨਿਰੁਦ੍ਧ ਸਿੰਘ (ਡੀ) ਟੀ. ਆਰ. ਐੱਲਆਰਐੱਸ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਅਜੈ ਰਸਤੋਗੀ, ਜੇ.]

ਵੰਡ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਆਰਡਰ 23 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 23 ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬਾਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

23. ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਾਲ 1995 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ 25 ਸਾਲ ਲੰਘ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅੰਕ ਨੰਬਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 7 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 6 ਜਨਵਰੀ, 1984 ਦੇ ਇੱਕ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ' ਤੇ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ' ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਹਿੱਤ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ 6 ਜਨਵਰੀ, 1984 ਦੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ' ਤੇ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝੌਤੇ (ਸੰਪਤੀਆ) ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

24. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

25. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler